

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Наукові записки

Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Серія: педагогіка

3'2017

Тернопіль

ББК 74
Н 34

Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка. – 2017. – № 3 – 215 с.

Друкується за рішенням вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
від 26 вересня 2017 року (протокол № 2)

Головний редактор *Григорій Терещук* — доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України

Заступник головного редактора *Володимир Чайка* — доктор педагогічних наук, професор

Редакційна колегія:

Ірина Задорожна — доктор педагогічних наук, професор (Україна)

Володимир Кравець — доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України (Україна)

Лілія Морська — доктор педагогічних наук, професор (Україна)

Віра Поліщук — доктор педагогічних наук, професор (Україна)

Галина Мешко — доктор педагогічних наук, професор (Україна)

Бердн Меєр — доктор педагогічних наук, професор (Німеччина)

Богуслав П'єтрулевич — доктор педагогічних наук, професор (Польща)

Мирослав Фрейман — доктор педагогічних наук, професор (Польща)

Станіслава Фрейман — доктор педагогічних наук, професор (Польща)

Олександра Янкович — доктор педагогічних наук, професор (Україна)

Літературний редактор: кандидат історичних наук, доцент **Петро Гуцал**

Комп'ютерна верстка: **Світлана Григорчук**

Засновник: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

ББК 74
Н 34
ISSN 2311-6382

© Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2017

Ministry of education and science of Ukraine
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Scientific Issues

of Ternopil Volodymyr Hnatiuk Pedagogical University

Section: pedagogy

3'2017

Ternopil

ББК 74
Н 34

The Scientific Issues of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
Series: pedagogy. – 2017. – № 3. – 215 p.

Published according to the decision taken by the academic council of
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
from 26 of September 2017 (record of proceedings № 2)

Journal Editor *Gregory Tereshchuk*, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of
the National Academy of Educational Sciences of Ukraine
Subeditor *Volodymyr Chaika*, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Editorial board:

Iryna Zadorozhna, Doctor of Pedagogical Sciences Professor (Ukraine)
Volodymyr Kravets, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Ukraine)
Meyer Berdn, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Germany)
Halyna Meshko, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Ukraine)
Liliya Morska, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Ukraine)
Bohuslav Petrulevych, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Poland)
Vira Polishchuk, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Ukraine)
Myroslav Freiman, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Poland)
Stanislava Freiman, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Poland)
Olexandra Yankovych, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Ukraine)

Literary editor: Candidate of Historical Sciences, Assistant-Professor **Petro Hutsal**

Computer imposition: **Svitlana Hryhorchuk**

Founder: Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

ББК 74
Н 34
ISSN 2311-6382

Збірник – наукове фахове видання
(затверджено наказом МОН України
№ 1021 від 07.10.2015 р.)

*Edition is included in the list of **scientific professional publications** of Ukraine
by the Ministry of Education and Science of Ukraine (# 1021 of 07.10.2015)*

*Свідоцтво про реєстрацію КВ № 15881-4353р, видане
Міністерством юстиції України 26.10.09.*

*Certificate of registration KB №15881-4353p issued
by the Ministry of Jurisdiction of Ukraine 26.10.09.*

Електронну версію журналу включено до
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

The electronic version of the journal is included in the database
of **Vernadsky National Library of Ukraine**

**Збірник зареєстровано в міжнародних
каталогах періодичних видань та базах даних:**

***The journal is registered in the International
catalogs, periodicals and databases:***

РІНЦ (договір № 454-07/2014 від 23.07.2014 р.)
Scientometric Database of Russian Science Citation Index
(agreement #454-07/2014 July 23, 2014)

CiteFactor

Eurasian Scientific Journal Index (ESJI)

Google Scholar

Index Copernicus

The Journals Impact Factor (JIF)

Open Academic Journals Index (OAJI)

OpenAIRE

Polska Bibliografia Naukowa (PBN)

Researchbib Journal Index and Archive (ResearchBib)

Scientific Indexing Services (SIS)

Universal Impact Factor

ОЛЕНА КУЗНЕЦОВА

kuz_lena@ukr.net

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
Національний університет водного господарства та природокористування
Рівне, Соборна, 11

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Розглянуто педагогічні умови формування методичної готовності майбутніх фахівців до використання оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання та життєдіяльності. Охарактеризовано їх складові: організаційно-педагогічні, дидактичні та психолого-педагогічні умови. Розкрито сутність поняття «педагогічні умови», проаналізовано погляди вчених на їх тлумачення та класифікацію. Обґрунтовано педагогічні умови інноваційної методичної системи, які забезпечать ефективне формування знань, умінь та навичок, необхідних у фізкультурно-оздоровчій діяльності. Подано трактування педагогічних умов методичної системи застосування оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання студентів, під якими розуміють чинники, що позитивно впливають на ефективність методичної підготовки майбутніх фахівців, сприяють формуванню в них методичної готовності до застосування оздоровчих технологій в процесі фізичного виховання і життєдіяльності, підвищенню результативності фізкультурно-оздоровчої діяльності студентів загалом.

Ключові слова: педагогічні умови, оздоровчі технології, процес фізичного виховання, методична система.

ЕЛЕНА КУЗНЕЦОВА

kuz_lena@ukr.net

кандидат наук по физическому воспитанию и спорту, доцент,
Национальный университет водного хозяйства и природопользования,
г. Ровно, ул. Соборна, 11

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ СТУДЕНТОВ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ И ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Рассмотрены педагогические условия формирования методической готовности будущих специалистов к использованию оздоровительных технологий в процессе физического воспитания и жизнедеятельности. Охарактеризованы их составляющие: организационно-педагогические,

дидактические и психолого-педагогические. Раскрыта сущность понятия «педагогические условия», проанализированы взгляды ученых на толкование и классификацию педагогических условий. Обоснованы педагогические условия инновационной методической системы, обеспечивающие эффективное формирование знаний, умений и навыков необходимых в физкультурно-оздоровительной деятельности. Представлена трактовка педагогических условий методической системы применения оздоровительных технологий в процессе физического воспитания студентов, под которыми следует понимать факторы, которые положительно влияют на эффективность методической подготовки студентов, способствуют формированию у них методической готовности к применению оздоровительных технологий в процессе физического воспитания и жизнедеятельности в частности, и повышению результативности физкультурно-оздоровительной деятельности участников учебно-воспитательного процесса в высшем учебном заведении (ВУЗ) в целом.

Ключевые слова: педагогические условия, оздоровительные технологии, процесс физического воспитания, методическая система.

OLENA KUZNETSOVA

kuz_lena@ukr.net

Candidate in Physical Education and Sports (PhD), Associate Professor
National University of Water and Environmental Engineering, Rivne
Rivne, 11 Soborna St, NUWEE

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMING OF STUDENTS' READINESS TO THE USE OF HEALTH TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF PHYSICAL EDUCATION AND LIFE ACTIVITIES

The research is devoted to the problem of creating pedagogical conditions for the formation of methodological readiness of future specialists to use health-improving technologies in the process of physical education and future life. The essence of the concept "pedagogical conditions" is determined, the views of scientists on the interpretation and classification of pedagogical conditions are analyzed. The results of the analysis of special scientific and methodological literature have shown the diversity of modern scientific research in relation to preparation of future specialists, but most of them are aimed at improving the process of preparation by introducing appropriate pedagogical technologies into this process. The generalization of the results of scientific researches of domestic scientists made it possible to determine the leading pedagogical conditions for the students' preparation for the application of health-improving technologies in the process of physical education: forming of internal positive motivation to the use of health-improving technologies; optimization of educational process through deepening and systematization of theoretical knowledge; creation of a health-saving educational environment of a higher educational establishment. The pedagogical conditions of the innovative methodological system, that will provide the effective forming of knowledge, abilities and skills necessary in physical culture and health activities, are substantiated. Pedagogical conditions of the methodical system of application of health-improving technologies in the process of students' physical education are interpreted as factors that positively influence the efficiency of students' methodical preparation, contribute to the formation of their methodological readiness for the application of health-improving technologies in the process of physical education and life in particular, and increase the effectiveness of athletic-health activity of participants in the educational process in higher educational establishment on the whole. The pedagogical conditions of formation of students' readiness in a higher educational establishment to the introduction of health-improving technologies into the process of physical education and life activity are described: organizational and pedagogical, didactic, psychological and pedagogical. The essence of the concept "health-preserving educational environment of higher educational establishment" is determined and the means of formation of health-preserving educational environment of the university are presented.

Keywords: pedagogical conditions, health-improving technologies, process of physical education, methodical system.

Обґрунтування дієвості методичної системи застосування оздоровчих технологій у процесі підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання передбачає визначення відповідних педагогічних умов, реалізація яких забезпечить успішну проєктувальну діяльність, дозволить доповнити зміст концепції авторським баченням перспектив і можливостей її

подальшого розвитку, визначить її місце в освітній системі, а також адаптованість до реальних умов існування системи педагогічних взаємозв'язків і взаємодій.

В умовах сьогодення відбувається зміна цільової спрямованості фізичного виховання, що вимагає визначення інтересів і потреб у сфері тілесного й духовного вдосконалення студентів. Пріоритет оздоровчого спрямування професійно-кваліфікаційного становлення особистості зумовлює прикладну значущість фізичної культури, а це потребує систематичного вивчення намірів, поведінки студентів та викладачів. Очевидно, що головною метою фізкультурно-оздоровчої діяльності студентів є належний рівень фізичного здоров'я завдяки оптимальній фізичній активності та підготовленості.

Сучасна система фізичного виховання, по суті, має бути спеціальним взірцем використання змісту, організаційних аспектів і заходів з урахуванням специфіки навчання й особливостей фаху [6, с. 53]. Тому настає потреба в створенні таких педагогічних умов, які би сприяли повноцінній підготовці студента не тільки під час аудиторних занять (обсяг яких з кожним роком зменшується), а й під час самостійного навчання, на яке відводиться все більше часу у вітчизняних вищих навчальних закладах (ВНЗ).

Педагогічні умови ефективного впровадження інноваційної методичної системи й одержання успішних кінцевих результатів – сформованості фізкультурно-оздоровчої компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання як їх готовності до застосування оздоровчих технологій – постають перед нами у вигляді умов організаційно-педагогічних, дидактичних, психолого-педагогічних.

Аналіз праць вітчизняних науковців з проблем здоров'я (Н. Башавець, С. Гаркуша [1; 2], М. Гончаренко, Г. Грибан [3], М. Гриньова, О. Дубогай, Н. Завидівська [5; 6], А. Магльований, О. Міхеєнко [9], С. Присяжнюк [11], С. Футорний [12], А. Цьось та ін.) свідчить про значні напрацювання й творчі здобутки у сфері здоров'язбереження, формування культури здоров'я і ціннісного ставлення до нього, валеологічного виховання, підготовки фахівців до оздоровчої діяльності.

Склалися певні напрями дослідження здоров'язбереження: організація здоров'язбережувального середовища, формування здорового способу життя, культури здоров'я (О. Дубогай, Ж. Малахова, О. Міхеєнко, М. Носко, Л. Сущенко, С. Футорний); науково-теоретичні засади здоров'язбереження школярів та студентів (А. Магльований, І. Поташнюк, С. Присяжнюк); виховання гігієнічних навичок, безпеки життєдіяльності (Г. Грибан); теоретичні і методичні основи професійної підготовки майбутніх фахівців до застосування здоров'язбережувальних технологій (С. Гаркуша, О. Міхеєнко).

Результати аналізу спеціальної науково-методичної літератури засвідчили різноплановість сучасних досліджень щодо підготовки майбутніх фахівців, проте переважна частина робіт спрямовується на вдосконалення процесу підготовки шляхом впровадження у цей процес відповідних педагогічних технологій.

Узагальнюючи думки науковців, вважаємо, що провідними педагогічними умовами підготовки студентів до застосування оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання та життєдіяльності є формування внутрішньої позитивної мотивації до використання оздоровчих технологій, оптимізація навчального процесу через поглиблення та систематизацію теоретичних знань, створення здоров'язбережувального освітнього середовища ВНЗ.

Мета статті – виокремити та обґрунтувати педагогічні умови, що забезпечують ефективне застосування оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання та життєдіяльності.

Визначено основні завдання дослідження: проаналізувати стан досліджуваної проблеми в педагогічній теорії та практиці; теоретично обґрунтувати педагогічні умови формування фізкультурно-оздоровчої компетентності майбутніх фахівців.

Основою інноваційних процесів в удосконаленні методичної системи фізичного виховання студентів різних навчальних відділень є впровадження наукових досягнень (інноваційних технологій) у навчальний процес, вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду на кафедрах фізичного виховання ВНЗ України. Педагогічні умови – це категорія, що визначається як система певних форм, методів, матеріальних умов, реальних ситуацій, що об'єктивно склалися чи суб'єктивно створені, та необхідні для досягнення конкретної педагогічної мети [10].

О. Міхєєнко серед педагогічних умов виокремлює такі: вдосконалення когнітивного компонента як підґрунтя для формування професійної компетентності, певних цінностей і мотивів здоров'я, становлення професійної самосвідомості та самоствердження; залучення майбутніх фахівців до оздоровчої діяльності як засобу формування творчого оздоровчого мислення, стимулювання до практичного застосування здоров'язміцнювальних технологій під час навчання та виконання професійних завдань; створення відповідного професійно-педагогічного освітнього середовища (наукового, навчально-методичного, організаційного, кадрового забезпечення), яке сприяє усвідомленню власної відповідальності за стан свого здоров'я, формуванню відповідального ставлення як до власного здоров'я, так і здоров'я оточуючих, стимулює студента до самоосвіти, розвиває гнучкість оздоровчого мислення, вчить аналізувати, узагальнювати, робити висновки, вчасно корегувати індивідуальну оздоровчу програму [9, с. 332–333].

Серед педагогічних умов, які сприяють досягненню мети формування готовності майбутніх фахівців фізичного виховання до використання здоров'язбережувальних технологій, С. Гаркуша називає такі: міждисциплінарна інтеграція та вдосконалення науково-методичного забезпечення; впровадження здоров'язбережувальних інтерактивних технологій в освітній процес фізичного виховання; забезпечення інструментального педагогічного контролю за процесом формування готовності студентів використовувати здоров'язбережувальні технології в освіті [2, с. 98].

Н. Завидівська вважає організаційно-педагогічні умови важливим підґрунтям реалізації взаємозв'язків у змісті теоретико-методичних засад фундаменталізації фізкультурно-оздоровчої освіти, від яких залежить результативність та ефективність процесу здоров'язбережувального навчання. Науковець стверджує, що організаційно-педагогічні умови навчання здоров'язбереження в умовах фундаменталізації відображають ієрархічні взаємозв'язки між змістовними блоками, а тим аспектом, який визначає значущість усіх підходів, є спеціально визначені принципи [5, с. 19]. Дослідниця також акцентує увагу на організаційній складовій педагогічних умов фізичного вдосконалення студентської молоді на сучасному етапі реорганізації системи фізичного виховання вищої школи. Н. Завидівська впевнена, що організаційні психолого-педагогічні умови – це своєрідне комунікативне середовище фізичного виховання, що виконує інформативні, кібернетичні, консультаційні й творчо-освітні функції, а засвоєння теоретико-методичного матеріалу повинно відбуватися за допомогою міждисциплінарних зв'язків в формі дискусій, ділових ігор, інтелектуальних штурмів, відкритих творчих конкурсів тощо [6, с. 53].

На думку Г. Грибана, педагогічні умови формування і розвитку методичної системи фізичного виховання доцільно розділити на три групи: 1) зовнішні умови, що створюють активне фізкультурно-оздоровче або спортивне середовище, яке забезпечує розвиток системи; 2) внутрішні, що залежать від власного потенціалу студента (мотивація, індивідуально-психологічні якості, рівень фізичної підготовленості, стан здоров'я тощо); матеріально-технічні (наявність спортивної бази та її оснащення), які створюють комфортні умови для занять з фізичного виховання через організацію фізкультурно-спортивної активності студентів. Здоров'язбережувальна система фізичного виховання розглядається як єдина сукупність різноспрямованих технологій і їх складових, що забезпечують збереження і зміцнення здоров'я студентської молоді, її соціальний, психічний, фізичний і духовний комфорт за рахунок створення у ВНЗ мікросередовища, яке розвиває інтереси і мотиви до активних занять фізичними вправами, спонукає до ведення здорового способу життя, викликає позитивне ставлення до навчального процесу з фізичного виховання [3, с. 63].

С. Футорний серед груп педагогічних умов підготовки студентів ВНЗ до формування здорового способу життя виділяє умови організаційні та дидактичні [12, с. 20].

С. Присяжнюк обґрунтовує комплекс організаційно-методичних умов фізичного виховання студентів спеціального навчального відділення із використанням здоров'язбережувальних технологій: узгодженість позицій викладачів фізичного виховання, медичних працівників та адміністрації факультетів щодо фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи; оптимізація форм фізичного виховання; врахування стану здоров'я, нозології захворювань студентів при виборі методів і форм фізичного виховання тощо [11, с. 130].

В. Єлізаров, визначаючи педагогічні умовивважає, що сама по собі умова (принаймні, у філософському аспекті) є тим осередком, в якому виникають, існують та розвиваються ті чи інші явища або процеси [4, с. 76]. Педагогічні умови науковець розуміє як сукупність необхідних дій і обставин, заходів, що сприяють оптимізації процесу підготовки студентів у ВНЗ та за його межами у контексті підвищення рівня сформованості валеологічної компетентності майбутніх педагогів. Науковець окреслює наступні умови формування валеологічної компетентності майбутніх вчителів: удосконалення змісту валео-педагогічної підготовки; забезпечення методичної та практичної підготовки щодо застосування на особистісному рівні та в майбутній професійній діяльності оздоровчих технологій зі спрямуванням на різні аспекти здоров'я; формування у студентів мотивації до власного оздоровлення у тісному взаємозв'язку з духовним розвитком та забезпечення валеоосвіченості майбутніх вихованців [4, с. 78–81].

Узагальнення результатів наукових досліджень вітчизняних вчених дало можливість визначити педагогічні умови як взаємопов'язаний комплекс спеціально впроваджених заходів у навчально-виховний процес ВНЗ. У контексті проведеного наукового пошуку окреслено педагогічні умови формування готовності студентів ВНЗ до впровадження оздоровчих технологій у процес фізичного виховання та життєдіяльності: організаційно-педагогічні, дидактичні та психолого-педагогічні.

Таким чином, педагогічні умови методичної системи застосування оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання майбутніх фахівців варто розуміти як чинники, що позитивно впливають на ефективність методичної підготовки студентів, сприяють формуванню в них методичної готовності до застосування оздоровчих технологій в процесі фізичного виховання і життєдіяльності зокрема, підвищенню результативності фізкультурно-оздоровчої діяльності учасників навчально-виховного процесу у ВНЗ загалом. Варто брати до уваги той факт, що кожна умова – це підґрунтя для наступної, що характеризує їх тісний взаємозв'язок.

До організаційно-педагогічних умов формування готовності до застосування оздоровчих технологій варто відносити аналіз інтересів і потреб студентів для індивідуального та диференційованого підходів включення їх в здоров'язбережувальну діяльність; безперервність та послідовність фізкультурно-оздоровчих занять, адекватність фізичних навантажень; орієнтацію на саморозвиток; можливість підбирати й використовувати основні критерії діагностування процесу адаптації організму студента до фізичних навантажень з використанням сучасних комп'ютерних технологій для управління процесом оздоровчого тренування; реалізацію системних механізмів застосування оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання з отриманням бажаного результату – оздоровлення студентів, підготовку їх до майбутньої професійної діяльності; запровадження консультаційно-інформаційної роботи серед педагогічного колективу для формування готовності до багаторівневого застосування оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання студентів; забезпечення навчального процесу сучасними матеріально-технічними засобами навчання; створення здоров'язбережувального освітнього середовища ВНЗ.

Здоров'язбережувальне освітнє середовище ВНЗ ми розглядаємо як цілеспрямовану систему умов навчальної діяльності, що сприяють здоров'ю, застосування форм і методів навчання, спрямованих на збереження й зміцнення здоров'я учасників педагогічного процесу, наявність комфортної психологічної атмосфери під час навчальних занять, обізнаність педагогів і студентів зі способами збереження здоров'я і дотримання ними здоров'язбережувальної поведінки. Під час організації здоров'язбережувального освітнього середовища ВНЗ нами були враховані питання якості здоров'язбереження, а також взаємозв'язок з рівнем готовності до професійного вдосконалення майбутніх фахівців. Засобами формування здоров'язбережувального освітнього середовища Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП) є залучення студентів до конкурсів, КВН, брейн-рингів, спортивно-оздоровчих заходів (традиційних спортивних свят, велопробігів, універсиади НУВГП з видів спорту, спартакіади студмістечка тощо), науково-практичних та науково-методичних конференцій. Здоров'язбережувальне інформаційно-комунікаційне середовище ВНЗ – це система дистанційного навчання Moodle, особистий кабінет викладача, корпоративна електронна пошта тощо.

Реалізація дидактичних умов передбачає: врахування дидактичних принципів, закономірностей, способів, форм організації навчального процесу; формування в майбутнього фахівця комплексу знань та вмінь, що відображають здоров'язбережувальні аспекти фізичної культури; оновлення змісту методичного забезпечення кафедр фізичного виховання; наявність науково обґрунтованого, професійно спрямованого плану навчального процесу з фізичного виховання; впровадження інноваційних педагогічних технологій.

Будь-яка використовувана у навчальному процесі педагогічна технологія повинна бути здоров'яформуючою. У контексті дослідження у межах існуючих груп та підгруп педагогічних умов виокремлюємо самостійні педагогічні технології, які часто є альтернативою традиційним формам організації навчального процесу: технології навчання на основі особистісної і життєтворчої орієнтації педагогічного процесу (особистісно-зорієнтовані технології, технології індивідуалізації навчання, оздоровчі технології); технології навчання на основі активізації та інтенсифікації діяльності студентів (інтерактивне навчання, технології застосування ситуаційної методики навчання, технології проектування здоров'язбережувального освітнього середовища ВНЗ); технології навчання на основі ефективності організації та управління навчального процесу (технологія дистанційного навчання, технологія самоосвіти); застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у здоров'язбережувальному освітньому середовищі ВНЗ.

У процесі підготовки студентів до застосування оздоровчих технологій використовувались інформаційно-розвивальні (лекції (проблемні, оглядові, мультимедійні, лекції-бесіди, лекції-консультації), семінари-конференції, семінари-диспути, складання рефератів щодо професійної діяльності, самостійна робота студентів, проведення оздоровчих тренувань з найбільш популярних серед студентської молоді видів спорту тощо) та проблемно-пошукові (вирішення ситуаційних завдань, використання рольових ігор) форми та методи, включення студентів у проектну діяльність.

До психолого-педагогічних умов належать: розробка системи засобів (психологічних, педагогічних, фізкультурно-оздоровчих), що дозволяють побудувати навчальний процес з фізичного виховання студентів спеціального навчального відділення на основі врахування індивідуально-психологічних особливостей студентів, а саме: орієнтація на формування внутрішнього позитивно мотивованого ставлення студентів до використання оздоровчих технологій; розробка стратегії побудови фізкультурно-оздоровчої діяльності з врахуванням індивідуально-психологічних особливостей та рівня фізичного стану тих, хто займається; реалізація особистісно орієнтованої взаємодії у системах «викладач – студент», «студент – студентський колектив»; усвідомлення значущості фізичної культури, основ здорового способу життя для життєдіяльності студентів та їх професійної діяльності.

Підвищенню рівня готовності студентів сприяло використання в навчальному процесі навчального посібника «Оздоровче тренування» [8]. Він містить загальнотеоретичні відомості про оздоровчу рухову діяльність, основні принципи збереження людиною свого здоров'я та шляхи формування культури здоров'я молоді, включає тренувальні програми, які впливають на розвиток різних фізичних якостей, відомості про лікарсько-педагогічний контроль та тестування функціональної підготовленості студентської молоді, розкриває особливості методики проведення оздоровчого тренування.

Розроблено нове навчально-методичне забезпечення викладання дисципліни й контролю її якості: навчально-методичний комплекс, який містить робочу програму навчальної дисципліни, тематику лекційних, практичних та самостійних занять, тестові контрольні завдання [9], методичні рекомендації до проведення студентами самоконтролю теоретичних знань за допомогою комп'ютерної програми, методичні рекомендації до використання у навчальному процесі інформаційної бази даних та комп'ютерної програми визначення рівня соматичного здоров'я, методичні рекомендації, що вміщують матеріал з професійно-прикладної фізичної підготовки студентів (за групами спеціальностей).

Інформаційно-комунікативні технології у дослідженні представлені мультимедійними технологіями та інтернетом. Розроблені та активно використовуються у навчальному процесі електронні навчальні засоби, практикуми, комп'ютерне тестування. У НУВГП в електронний формат переведено більшість наукових і методичних розробок автора. На сайті кафедри фізичного виховання університету (<http://nuwm.edu.ua/kaf-fv>) навпроти прізвища викладача

розташований файл, що відображає статистику завантажень його навчально-методичних праць, яка має тенденцію до зростання.

Подальшого розвитку набувають нові форми освітньої діяльності, що базуються на перевагах новітніх мультимедійних технологій, до яких належить передусім дистанційна освіта з системою дистанційного навчання Moodle. З роботою викладача у WEB-орієнтованій системі підтримки навчального процесу Moodle (<http://moodle.nuwm.edu.ua>) викладачі та співпрацівники НУВГП мали змогу досконало ознайомитися під час навчання у школі-семінарі «Використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій у підготовці майбутнього фахівця», покликаної не лише підвищити кваліфікацію, а й забезпечити інноваційність у навчальній діяльності викладачів. Курс школи-семінару передбачав розгляд: «Електронне портфоліо та кабінет викладача в середовищі Moodle», «Міжнародна проектна діяльність», «Поняття «мультимедійні технології» та їх місце в навчальному процесі вищої школи», «Організація контролю знань та самостійної роботи студентів шляхом застосування мультимедійних технологій» тощо. Серед ключових моментів роботи варто виділити можливість створення викладачем особистого електронного профілю, наповнення його змістом (<http://moodle.nuwm.edu.ua/moodle/mod/assign/view.php?id=5051>), присутність у соціальних мережах, корпоративні сервіси, особистий кабінет викладача у Moodle та його можливості тощо. Запропоновано перелік ресурсів, якими можна користуватися при створенні не лише електронного портфоліо, а й презентацій.

Отриманню свідоцтва передують випускна кваліфікаційна робота зі створення власного електронного профілю на сторінці кафедри фізичного виховання НУВГП та «запуск» власного кабінету у Moodle. Відділом інформаційних технологій НУВГП забезпечується користування корпоративною електронною поштою (<http://nuwm.edu.ua/kabinet>). Система корпоративної е-пошти використовується з інформаційною метою, у т. ч. для оповіщення, організації роботи, забезпечення внутрішніх та зовнішніх комунікацій. Так, протягом 2016–2017 н. р. інформаційна підтримка у вигляді консультацій студентів, що за станом здоров'я самостійно займалися оздоровчим тренуванням, відбувалася лише за допомогою корпоративної пошти.

Основою оновленої методичної системи застосування оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання є створений нами навчальний курс «Професійно-прикладна фізична підготовка студентів», зміст якого не лише сприяє підвищенню фізичної підготовленості, а й формує у студентів фізкультурно-оздоровчу компетентність. Основу змісту спецкурсу становлять оздоровчі технології покращення фізичного стану, ліквідації наслідків перенесених захворювань та підвищення професійної працездатності. Розроблено пакет документів, який характеризує курс загалом: вступ; робоча програма; календарний план; посилання на джерела; глосарій. Крім того, одним з нововведень у НУВГП є запровадження спеціального силлабуса (Syllabus) – робочої програми для студентів, яка містить мету і завдання курсу, анотацію, теми і тривалість кожного заняття, завдання самостійної роботи, графік консультацій, науково-дослідні завдання, вимоги викладача, критерії оцінювання.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у визначенні критеріїв і показників для оцінювання ефективності кожної із перерахованих педагогічних умов та експериментальній перевірці їх результативності у ВНЗ України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаркуша С. В. Теоретичні та методичні засади формування готовності майбутніх фахівців фізичного виховання до використання здоров'язбережувальних технологій: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / С. В. Гаркуша. – Чернігів, 2015. – 40 с.
2. Гаркуша С. В. Модель формування готовності майбутніх фахівців фізичного виховання до використання здоров'язбережувальних технологій / С. В. Гаркуша // Педагогічні аспекти професійної підготовки майбутнього фахівця з фізичного виховання і спорту. Вип. № 118. – Т. II. – С. 94–99.
3. Грибан Г. П. Фізичне виховання студентів аграрних вищих навчальних закладів: монографія / Г. П. Грибан. – Житомир: Вид-во «Рута», 2012. – 514 с.
4. Єлізаров В. П. Формування валеологічної компетентності студентів у поза аудиторній виховній роботі університету: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / В. П. Єлізаров. – Харків, 2016. – 223 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://philosophy.karazin.ua/ua/nauka/rada/elizarov_disser.pdf.

5. Завидівська Н. Н. Теоретико-методичні засади фундаменталізації фізкультурно-оздоровчої освіти студентів у процесі здоров'язбережувального навчання: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Н. Н. Завидівська, – К., 2013. – 44 с.
6. Завидівська Н. Реорганізація системи фізичного виховання студентів вищої школи: проблеми й перспективи / Н. Завидівська, О. Ханіянц // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: збірник наукових праць Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2016. № 1 (33). – С. 51–56.
7. Кузнецова О. Т. Оздоровче тренування студентів: навч. посібник. / О. Т. Кузнецова. – К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2010. – 310 с.
8. Кузнецова О. Т. Оздоровче тренування. Тестові завдання для модульного контролю: навч. посібник / О. Т. Кузнецова. – Рівне: НУВГП, 2013. – 116 с.
9. Міхєєнко О. І. Теоретичні і методичні основи професійної підготовки майбутніх фахівців зі здоров'я людини до застосування здоров'язміцнювальних технологій: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / О. І. Міхєєнко. – Тернопіль, 2016. – 492 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.tnpu.edu.ua/naukova-robota/spets-al-zovana-vchena-rada-d58-053-03-13-00-04-teog-ya-metodika-profes-yno-osv-ti.php>.
10. Пехота О. М. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: навч. посібник / О. М. Пехота та ін. – К.: Видво А.С.К., 2003. – 240 с.
11. Присяжнюк С. І. Обґрунтування структурно-функціональної моделі фізичного виховання студентів спеціального медичного відділення із використанням здоров'язбережувальних технологій / С. І. Присяжнюк // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 2014. – Вип. 6 (49). – С. 126–134.
12. Футорний С. М. Теоретико-методичні основи інноваційних технологій формування здорового способу життя студентів в процесі фізичного виховання. – автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 24.00.02 – К., 2015. – 45 с.

REFERENCES

1. Harkusha S. V. Teoretychni ta metodychni zasady formuvannya hotovnosti maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannya do vykorystannya zdoroviazberezhivalnykh tekhnolohii [Theoretical and methodical principles of forming the readiness of future specialists of physical education for the use of health-preserving technologies]. Avtoref. diss. ... d. p. n.: zi spets. 13.00.04, Chernihiv, 2015. – 40 p.
2. Harkusha S. V. Model formuvannya hotovnosti maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannya do vykorystannya zdoroviazberezhivalnykh tekhnolohii [Model of forming of readiness of future specialists of physical education for the use of health-preserving technologies]. Pedagogichni aspekty profesiinnoi pidhotovky maibutnoho fakhivtsia z fizychnoho vykhovannya i sportu: Visnyk № 118, Vol. II, pp. 94–99.
3. Hryban H. P. Fizychno vykhovannya studentiv ahrarykh vyshchyykh navchalnykh zakladiv: monohrafiia [Physical education of students of agrarian higher educational establishments: monograph]. Zhytomyr: Vyd-vo Ruta, 2012. – 514 p.
4. Yelizarov V. P. Formuvannya valeolohichnoii kompetentnosti studentiv u pozaaudytornii vykhovnii roboti universytetu [Formation of valeological competence of students in out-of-class educational work at the university]. Dys...k.p.n. zi spets. 13.00.02 teoriia ta metodyka navchannya (fizychna kultura, osnovy zdorovia). Kharkiv, KHNU im. V.N. Karazina, 2016. – 223 p. Available at: http://philosophy.karazin.ua/ua/nauka/rada/elizarov_disser.pdf
5. Zavydivska N. N. Teoretyko-metodychni zasady fundamentalizatsiii fizkulturno-ozdorovchoii osvity studentiv u protsesi zdoroviazberezhivalnoho navchannya [Theoretical and methodical principles of fundamentalization of students' physical culture and health-improving education in the process of health-preserving education] avtoref. dys... d. p. n.: spets. 13.00.02 «Teoriya ta metodyka navchannya (fizychna kultura, osnovy zdorovya)»; Ministerstvo osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy, Natsionalnyi pedagogichnyi universytet im. M. P. Drahomanova. Kyiv, 2013. – 44 p.
6. Zavydivska Nataliia, Khanikyants Olena. Reorhanizatsiia systemy fizychnoho vykhovannya studentiv vyshchoii shkoly: problemy i perspektyvy [Reorganization of the system of high school students' physical education: problems and prospects]. Fizychno vykhovannya, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi: zbirnyk naukovykh prats Skhidnoievrop. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky. uklad. A. V. Ts'os', S. P. Kozibrotskiyi. Lutsk: Skhidnoievrop. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, 2016. Vol. 1 (33), pp. 51–56.
7. Kuznietsova O. T. Ozdorovche trenuvannya studentiv [Students' health-improving training]. Navch. posib. K., Vyd-vo Yevropeiskoho un-tu, 2010. 310 p.
8. Kuznyetsova O. T. Ozdorovche trenuvannya. Testovi zavdannia dla modulnoho kontroliu [Students' health-improving training. Tests for modular control]. Navch. posib. Rivne: NUWEE, 2013. 116 p.
9. Mikheienko O. I. Teoretychni i metodychni osnovy profesiinnoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv zi zdorovia liudyny do zastosuvannya zdoroviazmitsniuvalnykh tekhnolohii [Theoretical and methodical

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

- bases of professional training of the future specialists in human health to the application of health-preserving technologies]. Dys... d. p. n. zi spets. 13.00.04, teoriia i metodyka profesiinoii osvity. Ternopil: TNPU im. V. Hnatiuka, 2016.–492 p. Available at: <http://www.tnpu.edu.ua/naukova-robita/spets-al-zovana-vchena-rada-d58-053-03-13-00-04-teor-ya-metodika-profes-yno-osv-ti.php>
10. Piekhota O. M. Pidhotovka maibutnioho vchytelia do vprovadzhennia pedahohichnykh tekhnolohiy [Preparing a future teacher for the implementation of pedagogical technologies]: Navch. posib. K.: V-vo A.S.K., 2003. 240 p.
  11. Prysiazhniuk S. I. Obgruntuvanni strukturno-funktsionalnoi modeli fizychnoho vykhovannia studentiv spetsialnoho medychnoho viddilennia iz vykorystanniam zdoroviazberezhualnykh tekhnolohii [Substantiation of the structural-functional model of physical education of students in a special medical department using health-preserving technologies]. S. I. Prysiazhniuk. Naukovi chasopys Nats. ped. un-tu im. M.P. Drahomanova. Seriya 15, Nauk.-ped. problemy fiz. kultury (fiz. kul'tura i sport), Zb. nauk. pr. Kyiv, 2014. Vol. 6 (49), pp. 126–134.
  12. Futornyi S. M. Teoretyko-metodychni osnovy innovatsiinykh tekhnolohii formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia studentiv v protsesi fizychnoho vykhovannia [Theoretical and methodical bases of innovative technologies for the formation of students' healthy lifestyle in the process of physical education]. – Avtoref. dys. ...d. n. 24.00.02 fizychna kultura, fizyчне vykhovannia riznykh hrup – 45 p.

Стаття надійшла в редакцію 23.08.2017 р.

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ	6
<i>ВОЛОДИМИР КРАВЕЦЬ Проблеми сексуальної соціалізації школярів у вітчизняній педагогіці ХХ століття.....</i>	<i>6</i>
<i>ТЕТЯНА ЗУЗЯК Особливості формування професійних умінь і навичок у Вінницькій учительській семінарії .....</i>	<i>13</i>
ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА	21
<i>ЛІНА КРІВШЕНКО Дослідження евристичного навчального діалогу в зарубіжній і вітчизняній педагогічній науці.....</i>	<i>21</i>
<i>ОЛЕКСАНДРА ЯНКОВИЧ Праксеологічна підготовка майбутніх учителів у вищих навчальних закладах України та Польщі .....</i>	<i>28</i>
ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА.....	36
<i>ОКСАНА ПИСАРЧУК Моделювання освітньо-розвивального середовища в діяльності вчителя початкової школи: теоретичний і практичний аспекти .....</i>	<i>36</i>
<i>ОКСАНА В'ЯЛА, СЕРГІЙ ПУТРОВ Сутність формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності .....</i>	<i>44</i>
<i>АНАСТАСІЯ ПРИМА Формування готовності майбутніх фітнес-тренерів до професійної діяльності у фітнес-індустрії: проблеми та перспективи .....</i>	<i>52</i>
<i>ОЛЕНА КУЗНЄЦОВА Педагогічні умови формування готовності студентів до використання оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання і життєдіяльності.....</i>	<i>59</i>
<i>ОЛЕГ БАЗИЛЬЧУК Роль сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії.....</i>	<i>67</i>
<i>ІРИНА БАРДУС Фундаменталізація змісту професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій до продуктивної діяльності.....</i>	<i>74</i>
<i>ІВАН ЦІДИЛО, СЕРГІЙ КОЗІБРОДА Зміст і структура проєктувальних компетентностей майбутніх інженерів-педагогів в галузі комп'ютерних технологій щодо використання систем комп'ютерних онтологій .....</i>	<i>81</i>
<i>ЛЕНІНА ЗАДОРЖНА-КНЯГНИЦЬКА Організаційно-методичні умови деонтологічної підготовки менеджерів освіти у вищих навчальних закладах .....</i>	<i>90</i>
<i>ОЛЕКСАНДР КОШУК Методологічні засади дослідження проблеми формування професійної компетентності майбутніх інженерів з механізації сільськогосподарського виробництва .....</i>	<i>98</i>
<i>ГАННА ЧАЙКОВСЬКА Проектні технології як ефективний засіб формування екологічної культури студентів .....</i>	<i>106</i>
<i>ОЛЕНА ГЕВКО Критерії, показники та рівні сформованості культури професійного спілкування майбутніх офіцерів-прикордонників .....</i>	<i>113</i>
<i>ОЛЕГ БОЙКО Сутність поведінкових компетенцій військового лідера у професійних стандартах підготовки майбутніх офіцерів у військових ВНЗ.....</i>	<i>119</i>
ПРОБЛЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ	127
<i>ЗОРЯНА УДИЧ Середовищний підхід у впровадженні інклюзивної освіти в середній загальноосвітній школі.....</i>	<i>127</i>
<i>НАТАЛІЯ РАТУШНЯК Врахування вікових особливостей учнів початкової школи з особливими потребами в умовах індивідуалізації навчання.....</i>	<i>134</i>

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ	140
<i>ОЛЬГА КУЗЬМЕНКО</i> Змішане навчання як інноваційна форма організації навчального процесу в школі	140
<i>ОЛЕКСАНДРА БЕЗВЕРХА</i> Використання моделей змішаного навчання у процесі вивчення іноземних мов.....	147
ЛІНГВОДИДАКТИКА	157
<i>НАТАЛІЯ ЄРМАК</i> Формування текстотворчих умінь учнів 5–9 класів у процесі навчання морфології української мови.....	157
<i>ОКСАНА СИНЕКОП</i> Відбір навчальних матеріалів для диференційованого навчання професійно зорієнтованого англомовного спілкування майбутніх фахівців з інформаційних технологій	164
<i>АНЖЕЛІКА ПОПОВИЧ</i> Сучасні лінгводидактичні аспекти реалізації когнітивного підходу в навчанні стилістики української мови студентів.....	173
ОБГОВОРЮЄМО ПРОБЛЕМУ	179
<i>МИРОСЛАВ ПАГУТА</i> Проблема періодизації розвитку вітчизняної професійної освіти	179
<i>КАТЕРИНА БИНИЦЬКА</i> Соціально-економічні аспекти розвитку систем професійної підготовки майбутніх вчителів початкової освіти в країнах Східної Європи	185
<i>АДІЛЄ БЕКІРОВА</i> Професійна суб'єктність учителів початкових класів: сутність та етапи формування	191
<i>ВОЛОДИМИР ОМЕЛЬЯНЕНКО</i> Проблеми інтеграції підготовки вчителя фізичної культури в європейський освітній простір	202
ЗМІСТ	210
ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АВТОРІВ	214

CONTENTS

HISTORY OF PEDAGOGY.....	6
<i>VOLODYMYR KRAVETS The Problem of Sexual Socialization of Pupils in the National Pedagogy of the 20th Century.....</i>	<i>6</i>
<i>TATIANA ZUZIAK Peculiarities of Professional Skill Formation in Vinnitsa Teachers' Seminary.....</i>	<i>13</i>
CONTRASTIVE PEDAGOGY	21
<i>LINA KRIVSHENKO The Investigation of Teaching Dialogues in Foreign and Native Pedagogical Science.....</i>	<i>21</i>
<i>OLEKSANDRA YANKOVYCH Praxeological Training of Future Teachers in Higher Educational Institutions of Ukraine and Poland.....</i>	<i>28</i>
PROFESSIONAL EDUCATION	36
<i>OKSANA PYSARCHUK Modelling of the Educational and Developing Environment in the Activity of Elementary School Teacher: Theoretical and Practical Aspects.....</i>	<i>36</i>
<i>OKSANA VYALA SERHIY PUTROV The Essence of the Formation of the Readiness of the Future Teachers of Physical Education for the Professional Self-Realization in Health-Improving Activities.....</i>	<i>44</i>
<i>ANASTASIYA PRIMA The Formation of Readiness of the Future Fitness Trainers to Professional Activities in the Fitness Industry .....</i>	<i>52</i>
<i>OLENA KUZNETSOVA Pedagogical Conditions of Forming of Students' Readiness to the Use of Health Technologies in the Process of Physical Education and Life Activities.....</i>	<i>59</i>
<i>OLEH BAZYLCHUK The Role of Modern Information and Communication Technologies in Training of Future Specialists in Physical Therapy, Ergotherapy.....</i>	<i>67</i>
<i>IRINA BARDUS Fundamentalization of the Content of Professional Training of Future Specialists in the Field of Information Technologies to Productive Activity .....</i>	<i>74</i>
<i>IVAN TSIDYLO, SERHII KOZIBRODA.....</i>	<i></i>
<i>The Content and Structure of Projecting Competences of Future Engineering Teachers in the Sphere of Computer Technologies in Using Computer Ontology Systems.....</i>	<i>81</i>
<i>LENINA ZADOROZHNA-KNYAGNITSKA Organizational and Methodological Conditions of Deontological Preparation of the Education Managers in a Higher Educational Establishment.....</i>	<i>90</i>
<i>OLEKSANDR KOSHUK Methodological Bases of the Research of the Problem of Professional Competence Formation of Future Engineers of Mechanization of Agricultural Production .....</i>	<i>98</i>
<i>ANNA CHAIKOVSKA Project Technologies as an Efficient Tool of Ecological Culture Development of Students.....</i>	<i>106</i>
<i>OLENA GEVKO Criteria, Indicators and Characteristics of the Levels of Professional Communicative Culture of Future Border Guard Officers .....</i>	<i>113</i>
<i>OLEG BOYKO The Essence of the Behavioral Competencies of the Military Leader in the Professional Standards for Training the Future Officers in the Higher Military Academies.....</i>	<i>119</i>
THE PROBLEMS OF SPECIAL EDUCATION	127
<i>ZORIANA UDYCH Environmental Approach to Introducing Inclusive Education in a Secondary General School .....</i>	<i>127</i>

<i>NATALIA RATUSHNIAK Taking into Account the Age Characteristics of Elementary School Students with Special Needs in the Conditions of Individualization of Education</i>	134
THEORY AND METHODS OF TEACHING	140
<i>OLGA KUZMENKO Blended Learning as an Innovative Form of Teaching and Learning at School</i>	140
<i>OLEKSANDRA BEZVERKHA The Use of Blended Learning Models in The Process of Foreign Language Learning</i>	147
LINGUODIDACTICS	157
<i>NATALIA YERMAK Formation of Text-Making Abilities of Students of 5–9 Classes in the Process of Learning the Morphology of the Ukrainian Language</i>	157
<i>OXSANA SYNEKOP Learning Materials Selection for Differentiated Instruction of English for Specific Purposes of Future Professionals in the Field of Information Technology</i>	164
<i>ANZHELIKA POPOVYCH Modern Linguodidactic Aspects of Cognitive Approach Realization in Teaching Stylistics of The Ukrainian Language to Students</i>	173
THE PROBLEM UNDER DISCUSSION	179
<i>MYROSLAV PAHUTA The Problem of Periodization of the Development of National Vocational Education</i>	179
<i>KATERYNA BINYTSKA Socio-Economic Aspects of the Development of the System of Professional Training of the Future Primary School Teachers in the Countries of Eastern Europe</i>	185
<i>ADILE BEKIROVA Professional Subjectivity of Primary School Teachers: the Methodology Substantiation of an Experimental Formation</i>	191
<i>VOLODYMYR OMELIANENKO Integration Problems of Preparation of Physical Education Teacher into the European Educational Area</i>	202
CONTENTS	210
INFORMATION FOR THE AUTHORS	214